

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET
Postboks 8036 DEP
0030 OSLO

Deres referanse
23/1961

Vår referanse
23/02256-2

Dato
08.09.2023

Høringsvar - Forskrift om behandling av begjæringer om anerkjennelse etter ekteskapsloven § 18 b og § 18 c av ekteskap inngått etter utenlandsk rett

Vi viser til Barne- og familiedepartementets høringsbrev av 2. juni 2023 og tilhørende høringsnotat med forslag til forskrift om behandling av begjæringer om anerkjennelse etter ekteskapsloven § 18 b og § 18 c av ekteskap inngått etter utenlandsk rett. Høringsfristen var 4. september 2023, men etter avtale med departementet har Datatilsynet fått forlenget frist til 8. september.

Bakgrunnen for forslaget er at Stortinget i juni 2021 vedtok endringer i ekteskapsloven. Ny § 18 b regulerer anerkjennelse av visse ekteskap for parter med tilknytning til Norge på vigselstidspunktet og svarer i hovedtrekk til någjeldende § 18 a andre ledd. Lovens § 18 c er en helt ny bestemmelse, og omhandler anerkjennelse av visse ekteskap for parter uten tilknytning til Norge på vigselstidspunktet. Det følger av bestemmelsen at slike ekteskap som hovedregel ikke skal anerkjennes dersom én eller begge parter var under 18 år da de giftet seg. Begjæringer om unntak fra hovedregelen skal behandles av statsforvalteren. Et vedtak fra statsforvalteren om at ekteskapet anerkjennes, har etter lovendringen blitt en forutsetning for at et ekteskap inngått med mindreårig etter utenlandsk rett skal få rettsvirkninger i Norge.

Barne- og familiedepartementet har i § 18 b og § 18 c hjemmel til å gi nærmere regler i forskrift om statsforvalterens oppgaver, saksbehandling, samhandling med andre organer og taushetsplikt. Høringsnotatet inneholder forslag til forskrift med hjemmel i disse bestemmelsene, i tillegg til forvaltningsloven § 13 g.

Innledning og oppsummering av merknadene

Datatilsynets merknader knytter seg til de personvernrettslige sidene ved høringsnotatet og forslaget til ny forskrift.

Saksbehandling av begjæringer om anerkjennelse av ekteskap vil innebære behandling av personopplysninger, herunder særlige kategorier av personopplysninger. Relevante opplysninger vil bli innhentet fra sakens parter i forbindelse med fremsettelsen av

begjæringen, men kan også innhentes fra andre kilder enn partene selv. Det fremgår av høringsnotatet at det vil være behov for samhandling mellom statsforvalteren og andre offentlige myndigheter, særlig utlendingsmyndighetene. Forskriften åpner for å dele taushetsbelagte opplysninger og gir adgang til å viderebehandle personopplysninger for formål som anses uforenelige med det opprinnelige formålet. Statsforvalteren skal også kunne innhente opplysninger fra politiet dersom det er grunn til å tro at en part er utsatt for tvang eller har vært utsatt for tvang i forbindelse med ekteskapsinngåelse.

Datatilsynets merknader kan i hovedsak oppsummeres slik:

- Det rettslige grunnlaget for behandlingen av personopplysninger må utformes klarere enn det som følger av det foreliggende forskriftsutkastet.
- Behandling av særlige kategorier av personopplysninger må vurderes etter art. 9 nr. 2 bokstav g.
- Vi stiller spørsmål ved om det er nødvendig å etablere en plikt til å orientere Folkeregistermyndigheten i de tilfellene hvor vedtak ikke skal registreres i Folkeregisteret. Formålet med orienteringsplikten må i så fall klargjøres.
- Bestemmelsen i forskriftsutkastets § 4 første ledd om informasjonsdeling må klargjøres ytterligere. Dersom det skal gjelde et strengere nødvendighetskrav ved utlevering av opplysninger etter personvernforordningen art. 9 og 10 enn for andre personopplysninger må dette fremgå av bestemmelsen.

Nedenfor følger våre kommentarer til aktuelle punkter i høringsnotatet.

Til punkt 4 Saksprosess

Departementet legger i høringsnotatet til grunn at det må foreligge et vedtak om anerkjennelse fra statsforvalteren før ekteskapet kan registreres i Folkeregisteret. Forskriftens § 5 regulerer orientering om vedtak til folkeregistermyndigheten. Etter bestemmelsens første ledd har statsforvalteren plikt til å orientere folkeregistermyndigheten om et vedtak om anerkjennelse.

Vedtaket om ikke å anerkjenne et ekteskap vil ikke bli registrert i Folkeregisteret. På bakgrunn av innspill fra Finansdepartementet, legger Barne- og familiedepartementet imidlertid til grunn at det er hensiktsmessig at Folkeregisteret også blir orientert om slike vedtak, og har derfor foreslått en orienteringsplikt for statsforvalteren i forskriftens § 5 andre ledd. Departementet ber om innspill til problemstillinger knyttet til registrering i Folkeregisteret.

Datatilsynet stiller seg positiv til bestemmelsen i forskriftsutkastets § 5 første ledd om orienteringsplikt ved vedtak om anerkjennelse av ekteskap. Vi merker oss at Folkeregistermyndigheten ikke skal gjøre noen selvstendig vurdering i disse sakene, men legge meldingen fra statsforvalteren til grunn og registrere opplysningene i Folkeregisteret etter en formell kontroll i henhold til folkeregisterloven.

Når det gjelder vedtak om ikke å anerkjenne et ekteskap, fremgår det ikke av høringsnotatet hva som er formålet med den foreslåtte orienteringsplikten etter § 5 andre ledd, ut over at det anses hensiktsmessig. Vi stiller spørsmål ved om det er nødvendig å etablere en

orienteringsplikt når vedtaket ikke skal registreres i Folkeregisteret. Dersom dette anses nødvendig mener vi at formålet med orienteringsplikten – som innebærer utlevering av personopplysninger – må klargjøres.

Til punkt 7.1 Hvem som skal foreta intervju/involveres i intervjuprosessen

I henhold til forskriftsutkastets § 8 kan statsforvalteren gjennomføre intervjuet selv, be om bistand fra andre myndigheter, eller helt eller delvis gjenbruke intervju foretatt av andre myndigheter i forbindelse med sak om familieinnvandring. Ifølge § 8 første ledd tredje punktum skal statsforvalteren, dersom et intervju skal gjennomføres av andre, dele de opplysningene som er relevante for sakens opplysning, med de som skal gjennomføre intervjuet. Datatilsynet bemerker at deling av personopplysninger må foretas innenfor rammen av de til enhver tid gjeldende reglene om taushetsplikt og personvern.

Gjennomføring av intervju er regulert i utkastets § 9. Det følger av § 9 fjerde ledd at intervju skal gjennomføres ved at parten og intervjuer er fysisk til stede sammen. Intervju kan likevel gjennomføres elektronisk ved videokonferanse eller tilsvarende dersom store geografiske avstander eller andre særlige grunner tilsier det. Når intervjuet gjennomføres elektronisk via videokonferanse, skal det gjøres opptak av intervjuet, jf. § 9 femte ledd siste punktum. Dette er for å sikre etterprøvbarehet og eliminere eventuelle uenigheter om hva som har fremkommet. Parten skal orienteres om at det tas slike opptak.

Datatilsynet merker seg at opptak kun skal gjøres ved intervju som gjennomføres elektronisk via videokonferanse. Vi legger til grunn at etterprøvbarehet sikres på andre måter ved gjennomføring av fysiske intervjuer.

Prinsippet om lagringsbegrensning innebærer at personopplysninger skal lagres slik at de slettes eller anonymiseres når de ikke lengre er nødvendige for formålet de ble innhentet for, se personvernforordningen art. 5 nr. 1 bokstav e. Datatilsynet forutsetter at det etableres rutiner for sletting av opptak.

Det følger av forskriftsutkastets § 9 femte ledd at partene ved intervju skal informeres om at opplysninger som gis og at ev. opptak av intervju kan deles med utlendingsmyndighetene i forbindelse med en pågående eller etterfølgende sak om familieinnvandring. Datatilsynet ser det som positivt å forskriftsfeste informasjonsplikt i slike tilfeller. Vi viser for øvrig til den alminnelige informasjonsplikten i personvernforordningen art. 12–15 og personopplysningsloven § 16.

I forskriftsutkastets § 9 åttende ledd åpnes det for at statsforvalteren kan bruke ekstern tjenesteyter til å fasilitere for gjennomføringen av elektronisk intervju når en part befinner seg i utlandet, der det er inngått avtale om dette etter utlendingsforskriften § 10-2 fjerde ledd. Datatilsynet gjør i den forbindelse oppmerksom på plikten til å inngå en databehandleravtale ved bruk av databehandler, jf. personvernforordningen art. 28.

Til punkt 7.3 Samarbeid og informasjonsutveksling med andre offentlige instanser

Nærmere om punkt 7.3.2 Adgang til informasjonsdeling mv. med utlendingsmyndighetene

I medhold av ekteskapsloven § 18 b og § 18 c kan departementet «i forskrift gi nærmere regler om [...] taushetsplikt». Det fremgår av høringsnotatet at departementet er i tvil om hvorvidt forskriftshjemmelen kan benyttes til å fastsette bestemmelser som f.eks. legger til rette for at statsforvalteren, uten hinder av taushetsplikten, kan sende vedtak om anerkjennelse til bl.a. UDI. Departementet foreslår derfor at forvaltningsloven § 13 g benyttes som hjemmelsgrunnlag.

Utveksling av opplysninger mellom statsforvalteren og utlendingsmyndighetene foreslås regulert i forskriftsutkastets § 4. Bestemmelsen regulerer behandling av saker som også gjelder familieinnvandring og åpner for å dele taushetsbelagte opplysninger som er nødvendig for å behandle de aktuelle søknadene. Bestemmelsen åpner også for å dele opplysninger etter at søknaden/begjæringen er behandlet, men da begrenset til opplysninger som kan tilsi at ekteskapet er inngått ved tvang eller at det forelå tvang på anerkjennelsestidspunktet.

Delingen må ikke utgjøre et «uforholdsmessig inngrep overfor den opplysningene gjelder», jf. § 4 første ledd siste punktum. Hvorvidt en deling er forholdsmessig, må ifølge høringsnotatet vurderes i den enkelte sak ut fra hva slags opplysninger det er tale om (herunder om det er tale om opplysninger som omfattes av personvernforordningen art. 9 og 10), hvor stort delingsbehovet er, opp mot hensynet til beskyttelse av den opplysningene gjelder.

Når det gjelder deling av særlige kategorier av personopplysninger og personopplysninger om straffedommer og lovovertridelser etter art. 9 og 10, uttaler departementet følgende:

«(...) det må gjøres en særskilt nødvendighetsvurdering før slike opplysninger deles og viderebehandles. Det bør ikke skje noen deling av denne typen personopplysninger dersom formålet kan oppnås ved mindre inngripende tiltak. Her må det altså gjøres en avveining av hensynet til den opplysningene gjelder, opp mot særlig hensynet om å avklare om ekteskapet er inngått ved tvang.»

Datatilsynet oppfatter dette slik at det skal gjelde et strengere nødvendighetskrav ved utlevering av opplysninger etter personvernforordningen art. 9 og 10 enn for andre personopplysninger. Vi mener dette i så fall må fremgå av selve forskriften.

Bufdir, som etter forskriftsutkastets § 3 er klageinstans for vedtak fattet av statsforvalteren, er ikke nevnt i utkastets § 4. Etter departementets vurdering følger det av utgangspunktet – at det som et ledd i behandlingen av en sak må være fri adgang til kommunikasjon mellom overordnede og underordnede organer, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 2, sammenholdt med klageinstansens plikt til å sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 33 siste ledd – at også direktoratet vil omfattes av reglene om deling av opplysninger etter § 4. Departementet ønsker innspill fra høringsinstansene på dette.

Datatilsynet bemerker at siden bestemmelsen i § 4 oppstiller unntak fra hovedregelen om taushetsplikt, mener vi det er viktig å klargjøre hvilke myndigheter unntaket gjelder for. Dersom det er meningen at Bufdir skal ha samme adgang som Statsforvalteren til selv å innhente opplysninger fra og utlevere opplysninger til utlendingsmyndighetene, bør dette fremgå av forskriften.

Nærmere om punkt 7.3.4 Innhenting av opplysninger fra politiet

I saker om anerkjennelse kan det være behov for å innhente opplysninger fra politiet. I motsetning til hva som er tilfellet for statsforvalterens samarbeid med utlendingsmyndighetene, mener departementet at det ikke er et behov for regler om gjensidig utveksling av opplysninger mellom politiet og statsforvalteren. Det foreslås derfor en bestemmelse om ensidig innhenting av opplysninger i forskriftens § 11. Adgangen til å innhente opplysninger fra politiet er begrenset til saker hvor det er «grunn til å tro at en part er utsatt for tvang eller har vært utsatt for tvang i forbindelse med ekteskapsinngåelsen».

Hvilke opplysninger politiet kan utlevere reguleres av politiregisterloven. Det fremgår av høringsnotatet at departementet mener det er tilstrekkelig å innta en henvisning til politiregisterloven i forskriftens § 11. Datatilsynet slutter seg til dette. Som departementet påpeker i høringsnotatet, vil det være opp til politiet å vurdere hvilke opplysninger som ev. skal utleveres innenfor rammen av politiregisterloven og politiregisterforskriften.

Det følger av politiregisterloven § 30 at taushetsplikten ikke er til hinder for at opplysninger utleveres til «andre offentlige organer i deres interesse, dersom dette er nødvendig for å fremme mottakerorganets oppgaver etter lov eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte». Nærmere bestemmelser om hvem det kan utleveres opplysninger til er gitt i politiregisterforskriften § 9-6. Bestemmelsen inneholder en ikke-uttømmende liste over offentlige organer og formål. Statsforvalteren er ikke nevnt. Etter vårt syn bør politiregisterforskriften § 9-6 endres ved å innta statsforvalteren i listen.

Datatilsynet bemerker ellers at utveksling av opplysninger mellom statsforvalteren og politiet som utlendingsmyndighet vil være omfattet av forskriftsutkastets § 4.

Til punkt 8 Behandling av personopplysninger

Datatilsynet merker seg at det i høringsnotatet gis en overordnet vurdering av problemstillinger knyttet til personvernforordningen og at departementet ønsker innspill fra høringsinstansene når det gjelder vurderingen av personvernspørsmål.

Nærmere om rettslig grunnlag

Behandling av personopplysninger forutsetter at det foreligger et rettslig grunnlag. Departementets vurdering er at innhenting av opplysninger som er nødvendige for å behandle begjæring om anerkjennelse av ekteskapet, herunder statsforvalterens innhenting av opplysninger fra partene, er «nødvendig for å utøve [...] offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt», jf. personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e. Departementet viser til at statsforvalteren er pålagt å behandle begjæringer om anerkjennelse etter ekteskapsloven §§ 18 b og 18 c. Det fremgår av høringsnotatet at ekteskapslovens bestemmelser utgjør det supplerende rettsgrunnlaget.

Datatilsynet er enig i at vilkårene i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e vil være til stede. Lovlig behandling av personopplysninger på dette grunnlaget forutsetter at det foreligger et supplerende rettsgrunnlag i nasjonal lovgivning, jf. art. 6 nr. 3. Etter art. 6 nr. 3 kan det supplerende rettsgrunnlaget for eksempel inneholde allmenne vilkår for lovlig

behandling av personopplysninger, fastsatte spesifikasjoner for å fastslå hvem den behandlingsansvarlige er, hvilken type personopplysninger som skal behandles, de berørte registrerte, hvilke enheter personopplysningene kan utleveres til, formålsbegrensninger, hvor lenge opplysningen kan lagres og andre tiltak for å sikre lovlig og rettferdig behandling. Etter vår mening bør de elementene som nevnes i art. 6 nr. 3, i den grad de anses relevante, inntas i forskriften.

Forordningen krever ikke at det supplerende rettsgrunnlaget regulerer behandlingen uttrykkelig. Det rettslige grunnlaget bør imidlertid være tydelig og presist, og anvendelsen av det bør være forutsigbar for personer som omfattes av det, i samsvar med rettspraksisen til den europeiske unions domstol og den europeiske menneskerettighetsdomstol, se fortalespunkt 41. Forordningens krav om supplerende rettsgrunnlag for behandlingen må derfor tolkes og anvendes i tråd med de menneskerettslige kravene til rettsgrunnlag for inngrep i retten til privatliv.

Slik Datatilsynet ser det vil det supplerende rettsgrunnlaget bestå av ekteskapslovens bestemmelser og forskriften om behandling av begjæringer om anerkjennelse etter ekteskapsloven § 18 b og § 18 c. Vi mener at det rettslige grunnlaget for behandling av begjæring om anerkjennelse av ekteskap må utformes klarere enn det som følger av det foreliggende forskriftsutkastet.

Vurderingstemaet ved anerkjennelse av ekteskap etter ekteskapsloven §§ 18 b og 18 c er skjønnspreget. Etter lovens § 18 b annet ledd kan statsforvalteren anerkjenne ekteskap selv om vilkårene i § 18 første ledd ikke er oppfylt dersom «sterke grunner taler for det». Etter lovens § 18 c annet ledd kan statsforvalteren anerkjenne et ekteskap dersom partene er over 18 år, var over 16 år på vigselstidspunktet og den som var mindreårig på vigselstidspunktet, ønsker ekteskapet anerkjent. Statsforvalteren kan også anerkjenne ekteskapet dersom «sterke grunner taler for det». Det fremgår av forarbeidene (Prop. 135L (2020-2021) *Endringer i ekteskapsloven (ekteskap inngått med mindreårig etter utenlandsk rett mv.)*) at det særlig skal legges vekt på partenes alder på vigselstidspunktet, for eksempel om en av dem var under 16 år da de giftet seg. Jo yngre partene var på vigselstidspunktet, desto mer tungtveiende grunner kreves for at ekteskapet skal anerkjennes. Hensynet til barnets beste, partenes situasjon, samlivets varighet, mulig press og uheldige konsekvenser av ikke å ha muligheten til å få ekteskapet oppløst her, vil ifølge forarbeidene være relevante momenter.

Datatilsynet merker seg at forskriften først og fremst er utformet med tanke på begjæringer om anerkjennelse av ekteskap inngått med mindreårige. Forskriften skal imidlertid også anvendes, så langt den passer, ved behandling av begjæringer om anerkjennelse av ekteskap inngått uten at begge parter var til stede (stedfortrederekteskap), jf. § 18 b første ledd bokstav a, samt ekteskap hvor en av partene allerede er gift, jf. § 18 b første ledd bokstav c. I Barne- og familiedepartementets høringsnotat av 1. juli 2023 om forbud mot søskenbarneekteskap foreslås det at forskrift om behandling av begjæringer om anerkjennelse etter ekteskapsloven § 18 b og § 18 c av ekteskap inngått etter utenlandsk rett også skal anvendes i disse sakene.

I forskriften er det ikke angitt hvilke opplysninger som skal innhentes fra partene i forbindelse med begjæring om anerkjennelse av ekteskap. Det følger av forskriften § 1 at begjæringen

skal settes fram på en blankett fastsatt at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Når det gjelder den nærmere utformingen av søknadsskjemaet, herunder hva slags opplysninger som må oppgis av parten, fremgår det av høringsnotatet at departementet gir Bufdir i oppgave å utarbeide og forvalte dette.

Det fremgår heller ikke klart av forskriften hvilke personopplysninger som kan innhentes fra utlendingsmyndighetene, ut over at opplysningene må være nødvendige for å behandle den aktuelle søknaden. Vi viser til våre merknader til punkt 7.3.

Nærmere om behandling av personopplysninger som nevnt i personvernforordningen art. 9 og 10

At behandling av begjæring om anerkjennelse av ekteskap kan omfatte særlige kategorier av personopplysninger er forutsatt i høringsnotatet. Datatilsynet bemerker at det ikke fremgår av høringsnotatet eller forslaget til forskrift hva slags særlige kategorier av personopplysninger som det vil være aktuelt å behandle i forbindelse med søknader om anerkjennelse av ekteskap etter forskriften.

Departementet legger i høringsnotatet til grunn at det er adgang til å innhente særlige kategorier av personopplysninger etter personvernforordningen art. 9 nr. 2 bokstav f. Etter art. 9 nr. 2 bokstav f er behandling av særlige kategorier av personopplysninger tillatt dersom behandlingen er nødvendig for «å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare rettskrav eller når domstolen handler innenfor rammen av sin domsmyndighet». Selv om en part ikke har en ubetinget rett til å få ekteskapet anerkjent når vilkårene i ekteskapsloven § 18 b/§ 18 c er oppfylt, vurderer departementet likevel at det kan argumenteres for at kravet om anerkjennelse i relasjon til artikkel 9 må anses som et «rettskrav». Departementet vurderer dermed at det på generelt grunnlag er adgang til å innhente opplysninger som faller inn under artikkel 9, i forbindelse med behandling av begjæring om anerkjennelse.

Datatilsynet mener personvernforordningen art. 9 nr. 2 bokstav f ikke kan anvendes som rettslig grunnlag for behandlingen av personopplysninger etter ekteskapsloven §§ 18 b og 18 c og forslaget til ny forskrift.

Etter vårt syn kan behandlingen imidlertid vurderes etter art. 9 nr. 2 bokstav g. Denne bestemmelsen åpner for at behandling av særlige kategorier av personopplysninger kan finne sted dersom behandlingen er nødvendig av «viktige allmenne interesser» og disse står i et rimelig forhold til det målet som søkes oppnådd. Vi viser i den forbindelse til departementets vurderinger i Prop. 135 L (2020-2021) og det foreliggende høringsnotatet.

Behandling av særlige kategorier av personopplysninger etter art. 9 nr. 2 bokstav g krever også at det i unionsretten eller i nasjonal rett sikres «egne og særlige tiltak» for å verne den registrertes rettigheter, friheter og interesser.

Det fremgår av høringsnotatet at det også kan være behov for å behandle opplysninger om straffedommer og lovovertridelser. Etter personvernforordningen art. 10 kan slike opplysninger kun behandles «under en offentlig myndighets kontroll» eller «dersom behandlingen er tillatt i henhold til [...] medlemsstatenes nasjonale rett som sikrer nødvendige

garantier for de registrertes rettigheter og friheter.» Da det i forslaget til forskrift er lagt til grunn at politiets utlevering av opplysninger til statsforvalteren reguleres av politiregisterloven og tilhørende forskrift, er det departementets oppfatning at vilkårene i forordningen art. 10 er oppfylt.

Datatilsynet anser det som klart at statsforvalterens innhenting og videre behandling av opplysninger om straffedommer og lovovertrедelser vil skje «under en offentlig myndighets kontroll».

Nærmere om formålsbegrensing og viderebehandling

Personopplysninger skal samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål og ikke viderebehandles på en måte som er uforenlig med disse formålene. En viderebehandling som er uforenlig med innsamlingsformålet, er i utgangspunktet forbudt, jf. art. 5 nr. 1 bokstav b. Personvernforordningen art. 6 nr. 4 åpner for at personopplysninger kan viderebehandles for et uforenlig formål, men oppstiller da et strengere krav til grunnlaget for viderebehandlingen.

En viderebehandling vil være lovlig dersom den bygger «på medlemsstatens nasjonale rett» og «utgjør et nødvendig og forholdsmessig tiltak i et demokratisk samfunn for å sikre oppnåelse av målene som nevnt i artikkel 23 nr. 1», jf. personvernforordningen art. 6 nr. 4. Målene omfatter bl.a. «den nasjonale sikkerhet» (bokstav a), «den offentlige sikkerhet» (bokstav c), men også «andre viktige mål av generell allmenn interesse for Unionen eller en medlemsstat, særlig Unionens eller en medlemsstats viktige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budsjett- og skattesaker, folkehelse og trygdespørsmål» (bokstav e).

Etter departementets vurdering er det tvilsomt om viderebehandlingen av opplysninger hos henholdsvis statsforvalteren og utlendingsmyndighetene vil være forenlig med innsamlingsformålet. Forutsatt at det er tale om viderebehandling for nye og uforenlige formål, vurderer departementet at en forskrift med hjemmel i forvaltningsloven § 13 g første punktum, vil gi organet som mottar taushetsbelagte opplysninger et grunnlag for viderebehandling.

Dersom det vedtas en forskriftsbestemmelse om innhenting og deling av taushetsbelagte opplysninger, så vil dette innebære at viderebehandlingen bygger «på medlemsstatens nasjonale rett.» Videre vurderer departementet at regler som åpner for å dele opplysninger mellom statsforvalteren og utlendingsmyndighetene vil være et nødvendig og forholdsmessig tiltak i et demokratisk samfunn for å sikre andre viktige mål av generell allmenn interesse for Norge. Det vises til at formålet bl.a. er å forhindre at ekteskap inngått ved tvang skal anerkjennes i landet.

Datatilsynet er enig i at en forskriftsbestemmelse som er hjemlet i forvaltningsloven § 13 g første punktum, vil kunne gi organet som mottar taushetsbelagte opplysninger et grunnlag for viderebehandling. Etter vårt syn bør imidlertid det rettslige grunnlaget for viderebehandlingen utformes klarere enn det foreliggende forskriftsutkastet. Vi viser til våre merknader til punkt 7 og 8.

Avsluttende merknader

I tilknytning til forslaget vil Datatilsynet fremheve retten til informasjon etter personvernforordningen art. 13 og 14. Art. 13 gjelder ved innsamling av personopplysninger fra den registrerte, mens art. 14 gjelder når opplysningene ikke samles inn fra den registrerte. Art. 12 gir regler for hvordan informasjon skal gis til den registrerte. Det følger av bestemmelsen at den behandlingsansvarlige skal treffe egnede tiltak for å fremlegge informasjon og kommunikasjon om behandlingen på en kortfattet, åpen, forståelig og lett tilgjengelig måte og på et klart og enkelt språk.

Personopplysningsloven § 16 åpner for at det i visse tilfeller kan gjøres unntak fra retten til informasjon og innsyn etter personvernforordningen art. 13, 14 og 15.

Sett hen til at flere aktører kan bli involvert i saksbehandlingsprosessen vil Datatilsynet også fremheve betydningen av å sikre tydelig ansvarsforhold etter personvernregelverket.

Dersom det er spørsmål til vårt hørings svar kan saksbehandler Maren Vaagan kontaktes (maren.vaagan@datatilsynet.no eller tlf. 472 75 513).

Datatilsynet stiller seg ellers positiv til å bidra med innspill i det videre arbeidet med forskriften.

Med vennlig hilsen

Line Coll
direktør

Maren Vaagan
juridisk fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer